

REKISTERINPITÄJÄ JA YHTEYSHENKILÖ REKISTERIÄ KOSKEVISSA ASIOISSA

Psykoterapiapalvelut Aika ja tila 2874611-1

Silja Mäki

Tammelan puistokatu 31-33 A 21

33500 Tampere

045 155 4960

silja.maki@aikajatila.fi

REKISTERIN NIMI

Psykoterapiapalveluiden Aika ja tila potilasrekisteri

HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN TARKOITUS

Psykoterapiapalvelut Aika ja tila tallentaa ja käsittelee henkilötietoja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR 2016/679) sekä nykyisen Henkilötietolain (523/1999) mukaisesti. Terveystieteiden ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 16 §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilön velvollisuus on laatia ja säilyttää potilasasiakirjat. Potilasasiakirjojen ensisijaisena tehtävänä on palvella potilaan hoidon suunnittelua ja toteutusta sekä edistää hoidon jatkuvuutta.

HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN OIKEUSPERUSTE

Keskeisin toimintaa ohjaava lainsäädäntö on

- EU:n yleinen tietosuoja-asetus (679/2016)
- Henkilötietolaki (523/1999)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Laki (559/1994) ja asetus (564/1994) terveydenhuollon ammattihenkilöistä
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
- Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) asetus potilasasiakirjoista (298/2009)
- Kansanterveyslaki (66/1972)
- Erikoissairaanhoitolaki (1062/1989)
- Mielenterveyslaki (1116/1990)
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)

Muu virallinen ohjeistus:

- STM:n opas terveydenhuollolle, Potilasasiakirjojen laatiminen ja käsittely (2012:4)

REKISTERIN TIETOSISÄLTÖ

Potilasrekisteri sisältää seuraavia tietoja:

- Potilaan perustiedot: nimi, henkilöturvautunnus, kotikunta ja yhteystiedot, tarpeen mukaan myös lähiomaisen nimi ja yhteystiedot
- Suostumukset: potilaan antamat tietojen käsittelyä ja luovutuksia koskevat tiedot
- Potilaskertomustiedot

Lisäksi henkilötietoja käsitellään ajanvarausta ja laskutusta varten.

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 12 §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilön on merkittävä potilasasiakirjoihin potilaan hoidon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan turvaamiseksi tarpeelliset tiedot. Potilasasiakirjojen laatimisesta ja säilyttämisestä on säädetty tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella (298/2009).

Henkilön yksilöintitietoina rekisteriin pitää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (298/2009) 10 §:n mukaan tallentaa nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen potilaan osalta huoltajien tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot sekä täysi-ikäiselle potilaalle määrätyn laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot. Rekisteriin tulee tarvittaessa tallentaa myös potilaan ilmoittaman lähiomaisen tai muun yhteyshenkilön nimi, mahdollinen sukulaisuussuhde ja yhteystiedot; potilaan äidinkieli tai asiointikieli; potilaan ammatti; potilaan työnantajan vakuutusyhtiö, jos kyseessä saattaa olla työtapaturma tai ammattitauti; vakuutusyhtiö, jos hoidon mahdollisesti maksaa vakuutusyhtiö; tietojen luovuttamista koskevat potilaan suostumukset.

Tietoja säilytetään Psykoterapiapalveluiden Aika ja tila arkistossa sosiaali- ja terveysministeriön potilasasiakirjoista annetun asetuksen (298/2009) mukaisesti.

SÄÄNNÖNMUKAISET TIETOLÄHTEET

Säännönmukaisia tietolähteitä ovat ensisijaisesti potilaan tapaamisista kertyvä materiaali eli rekisterinpitäjän omasta toiminnasta saadut tiedot. Kelan kuntoutuspsykoterapia-asiakkaista ja Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen asiakkaista saa psykoterapeutti Kelalta kopion lääkärin B-lausunnosta ja potilaan omasta hakemuksesta. Potilas itse voi luovuttaa omia tietojaan tai antaa suostumuksensa tietojen hakemiseen Kansallisesta Terveysarkistosta (Kanta) sekä muilta rekisterinpitäjiltä kuten potilasta aiemmin hoitaneilta toimijoilta.

TIETOJEN SÄÄNNÖNMUKAINEN LUOVUTUS

Potilasasiakirjoihin sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä. Terveys- ja terveydenhuollon ammattihenkilö tai muu terveydenhuollon toimintayksikössä työskentelevä taikka sen tehtäviä suorittava henkilö ei saa ilman potilaan kirjallisesti antamaa lupaa tai ilman potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 13 §:n syytä antaa sivulliselle potilasasiakirjoihin sisältyviä tietoja.

Potilastietoja voidaan luovuttaa

- rekisteröidyn yksilöidyllä suostumuksella. Rekisteröidyllä on milloin tahansa oikeus muuttaa antamia suostumuksia tai kieltoja koskien tietojensa luovutusta.
- laissa erikseen nimenomaisesti säädetyllä oikeudella tiedon antamiseen tai tiedon saamiseen. Lain perusteella potilastietoja voivat erikseen määritellyissä tilanteissa saada terveydenhuollon toimintaa valvovat viranomaiset, poliisi, lastensuojelu, puolustusvoimat ja Kela (vakuutusyhtiöt).

Potilastietoja voidaan luovuttaa terveydenhuollon valtakunnallisia rekistereitä ylläpitäville viranomaisille tutkimus-, suunnittelu- ja tilastotarkoituksia varten (Laki terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä (556/1989) 3 §; Tartuntatautilaki 589/1986 23 a §).

Kaikki terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä ilmoittamaan kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä (Lastensuojelulaki 417/2007 25 §).

Potilaslain 13.4 §:ssä säädetään terveydenhuollon ammattihenkilölle oikeus salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot. Terveys- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on lisäksi velvollisuus ilmoittaa poliisille lapsiin kohdistuvista seksuaalirikosepäilyistä sekä henkeen ja terveyteen kohdistuvista

rikoksista, joista rikoslaissa säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta (Lastensuojelulaki 417/2007). Ampuma-aselaisissa (1/1998) säädetään lääkärille ilmoitusvelvollisuus koskien henkilöä, jonka hän katsoo tapaamisen ja potilastietojen perusteella olevan sopimaton ampuma-aseen hallussapitoon joko käyttäytymisensä tai terveydentilansa vuoksi. Muilla terveydenhuollon ammattihenkilöillä on oikeus tehdä vastaavin perustein ampuma-aseilmoitus poliisille (Sosiaali- ja terveysministeriö 2012: 95-96).

Asevelvollisen terveydentilaa kutsunnaa edeltävässä terveystarkastuksessa, kutsunnassa tai palveluksen aikana tarkastavalla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä pyynnöstään saada terveydenhuollon palvelujen antajalta, terveydenhuollon ammattihenkilöltä ja mielenterveystyötä tekevältä taholta asevelvollisen terveydentilaa koskeva tieto, jos tieto on välttämätön asevelvollisen palveluskelpoisuuden arvioimisen tai palveluksen järjestämisen kannalta. Terveydenhuollon palvelujen antaja, terveydenhuollon ammattihenkilö ja mielenterveystyötä tekevä taho saa salassapitosäännösten estämättä antaa tiedon myös oma-aloitteisesti. (5.3.2010/147)

Vakuutuslaitoksilla on oikeus saada vastuunsa selvittämiseksi ja korvausasian käsittelyä varten lääkäriltä, terveydenhuollon ammattihenkilöltä ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä lausuntoja ja muita välttämättömiä tietoja (tapaturmavakuutuslaki 64 a §, työntekijäin eläkelaki 17 a §, liikennevakuutuslaki 21 a § potilasmahdollisuuslaki 5 d §). Kelan kuntoutuspsykoterapia-asiakkaista ja vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen asiakkaista psykoterapeutti kirjoittaa vuosittain Kelalle hoitopalautteen ja terapian päättyessä loppulausunnon. Terapiakäyntien laskutuksen yhteydessä Kelalle ilmoitetaan toteutuneet ja peruuntuneet käynnit.

TIETOJEN SIIRTO EU:n TAI ETA:n ULKOPUOLELLE

Potilastietoja ei luovuteta EU:n tai ETA:n ulkopuolelle ilman potilaan nimenomaista suostumusta.

REKISTERIN SUOJAUKSEN PERIAATTEET

A. MANUAALINEN AINEISTO

Potilasrekisteriin tallennettavat tiedot ovat säädetty Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 13 §:n mukaan salassa pidettäväksi ja Henkilötietolain (523/1999) 32 §:n mukaan suojattaviksi. Potilastietoja voivat käyttää ainoastaan asianomaisessa toimintayksikössä potilaan hoitoon tai siihen liittyviin tehtäviin osallistuvat henkilöt. Manuaaliset tiedot säilytetään lukitussa huoneessa lukitussa arkistokaapissa.

B. SÄHKÖINEN AINEISTO

Toimintayksikössä ei ole sähköistä potilasrekisteriä. Potilaskertomus kirjoitetaan puhtaaksi tietokoneella, joka ei ole yhteydessä internetiin.

TARKASTUSOIKEUS ja OIKEUS VAATIA TIEDON KORJAAMISTA

Jokaisella rekisterissä olevalla henkilöllä on oikeus tarkistaa rekisteriin tallennetut tietonsa. Jos rekisteröity haluaa tarkistaa hänestä tallennetut tiedot, pyyntö tulee esittää suullisesti vastaanotolla tai lähettää kirjallisesti rekisterinpitäjälle. Jokaisella rekisterissä olevalla henkilöllä on myös oikeus vaatia mahdollisen virheellisen tiedon korjaamista tai puutteellisen tiedon täydentämistä.

Mikäli rekisteröity katsoo, ettei hänen henkilötietojensa käsittely ole lainmukaista, hänellä on oikeus tehdä asiassa valitus valvontaviranomaiselle (aluehallintovirasto ja Valvira).